

वीरगंज महानगरपालिकाको नगर सभामा

नगर प्रमुख श्री विजय कुमार सरावगीज्यूद्वारा प्रस्तुत बजेट, नीति तथा कार्यक्रम

आर्थिक बर्ष २०७४/०७५

बजेट, नीति तथा कार्यक्रम

वीरगंज महानगरपालिका

वीरगंज, पर्सा

७ माघ २०७४

**वीरगंज महानगरपालिकाको नगर सभामा नगर प्रमुख श्री विजय कुमार सरावगीज्यूद्वारा प्रस्तुत
नीति तथा कार्यक्रम**

आर्थिक वर्ष २०७४/०७५

यस गरिमामय सभाका प्रमुख अतिथि पूर्व उपप्रधानमन्त्री एवं संघिय समाजवादी फोरम नेपालका केन्द्रीय अध्यक्ष माननीय उपेन्द्र यादवज्यू, वीरगंज महानगरपालिकाका उपप्रमुखज्यू, पर्सा जिल्लाबाट निर्वाचित प्रतिनिधी सभाका माननीय सदस्यज्यूहरु, प्रदेश सभाका माननीय सदस्यज्यूहरु, जिल्ला समन्वय समितिका सभापतिज्यू, प्रमुख राजनीतिक दलका पार्टी अध्यक्ष तथा प्रतिनिधीज्यूहरु, पर्साका प्रमुख जिल्ला अधिकारीज्यू, महावाणिज्य दूत विसी प्रधान, सुरक्षा निकायका प्रमुखज्यूहरु, नगर कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरु, वडा सदस्यज्यूहरु, वीरगंज उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्षज्यू, नेपाल पत्रकार महासंघ पर्साका अध्यक्षज्यू लगायत यस गरिमामय सभामा विभिन्न क्षेत्रबाट उपस्थित अतिथि महानुभावहरु र संचारकर्मी मित्रहरुमा हार्दिक स्वागत गर्दछु ।

२०६२/०६३ को लोकतान्त्रीक जनआन्दोलनको सफलतापछि, केन्द्रीकृत एवं निरंकुश राज्यसत्ताको केन्द्रविन्दु रहेको राजतन्त्रको अन्त्य भयो । त्यसपछि भएको संविधानसभाको निर्वाचनबाट वनेको संविधानसभाले संविधान निर्माण गरेपनि वर्षौं देखि शोषित पिडित मधेसी, आदिवासी, जनजाती, अल्पसंख्यक जनताको अधिकार अभै पूर्णरूपमा प्राप्त हुन सकेको छैन । समानुपातिक प्रतिनिधित्व, पहिचान र समावेशी शासन प्रशासनको मुख्य मुद्दालाई नेपालको राजनीतिक दस्तावेजहरुमा लिपिवद्ध गराउने काम मधेश आन्दोलनले गरेको हो । २०६३ साल देखि पटक पटक भएका मधेश आन्दोलन र २०७२ सालमा भएको ऐतिहासिक अनिश्चितकालीन तराई मधेश आमहडतालले उठान गरेको विभेदरहीत र सर्वस्वकार्य संविधान वनाउने अभियानमा सहादत हुनु भएका वीर सहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । साथै लोकतन्त्र स्थापनाको लागि विभिन्न कालखण्डमा प्राणआहुती दिने सम्पूर्ण सहीदहरुप्रति हार्दिक श्रद्धान्जली व्यक्त गर्दछु । वीरगती प्राप्त गर्ने सहिद परिवारजन एवं आन्दोलनमा घाईते भई अंगभंग हुनु भएका योद्धाहरु प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

नेपालको संघिय संविधान जारी भएपछि पहिलो पटक भएको स्थानीय तहको निर्वाचनमा वीरगंज महानगरवासी दिदी बहिनी तथा दाजुभाईहरुले हामीलाई विश्वासगरी भारी मतले विजयी गराउनु भएकोमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । यस गरिमामय नगर सभाको सदस्यको रूपमा निर्वाचित सम्पूर्ण नगरसभासदस्यज्यूहरुलाई हार्दिक वधाई ज्ञापन गर्दछु । स्थानीय तहको निर्वाचनमा महानगरवासीको उत्साहपूर्ण सहभागीताका लागि सम्पूर्ण मतदाताप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । वीरगंज महानगरपालिकालाई देशकै समृद्ध तथा नमुना महानगर वनाउने योजनामा यहाँहरुको महत्वपूर्ण सहयोगको अपेक्षा गरेको छु । हालै सम्पन्न प्रतिनिधी सभा र प्रदेश सभाको निर्वाचनमा पर्सा जिल्लाको चारवटै निर्वाचन क्षेत्रबाट निर्वाचित माननीय सांसदज्यूहरु र प्रदेश सभामा निर्वाचित र मनोनीत प्रदेश सभासदस्यज्यूहरुमा हार्दिक वधाई ज्ञापन गर्दछु । वीरगंजलाई वीरगजवासीले आशा गरेजस्तो महानगर वनाउने हाम्रो प्रयासमा माननीय सांसदज्यूहरुको पूर्णरूपमा रचनात्मक सहयोग पाउँनेछु भन्ने मैले अपेक्षा गरेकोछु ।

मुलुकमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको निर्वाचन भर्खर सम्पन्न भएको छ । भन्डै डेढ दशकभन्दा लामो समयदेखि जनप्रतिनिधि बिहीन भएको स्थानीय तहमा ताजा जनादेश सहित हामी तपाईंहरुको विचमा उपस्थित छौं । यसले स्थानीय तहमा आम नागरिकमा थप अपेक्षा र उत्साह सिर्जना गरेको छ । अबको स्थानीय तह अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकार हो । अब हामी संविधानले प्रदान गरेको अधिकारको सीमाभित्र रही कर तथा शुल्क लगाउन र उठाउन, कानून निर्माण गर्न र आफैले छनौट

गरेको विकास निर्माणका योजना तयार गर्न अधिकार सम्पन्न भएका छौं । स्थानीय सरकार भएकाले केन्द्रमूखी र परनिर्भर भएर कार्य सञ्चालन गर्न सम्भव छैन । महानगरका सबै काम कारवाही नयाँ सोच र योजनाका साथ व्यवस्थित र पारदर्शी हुन जरुरी छ । यसका लागि केही अत्यावश्यक कानून निर्माण भैसकेका छन् र आवश्यक अन्य कानूनहरू निर्माणको क्रममा छन् । प्रदेश सरकार वनेपछि वन्ने कानूनहरूले स्थानीय सरकार संचालनमा सहजता आउनेनै छ । नेपालको संघीय ढाँचा संघ, प्रदेश, स्थानीय तहका बीचमा सहकार्य, सहयोग र समन्वयमा आधारित भई नयाँ संविधान बमोजिमको संघ, प्रदेश र स्थानीय तह पूर्ण रूपमा क्रियाशील नभइसकेकोले स्थानीय तहको संरचनाले पूर्णता भने पाउन सकेको छैन । तर, यो नगरसभा महानगरको नीति निर्माणका दृष्टिले सबैभन्दा महत्वपूर्ण संरचना हो भन्नेमा कुनै शङ्का छैन ।

नेपालको संविधानले परिलक्षित गरेका राज्यका नीति तथा निर्देशक सिद्धान्त, चौधौँ आवधिक योजना, नेपाललाई अति कम विकसित मुलुकको दर्जाबाट विकासशील मुलुकको श्रेणीबाट रुपान्तरण गर्न र नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा प्रतिबद्धता गरेका सन् २०३० सम्ममा प्राप्त गर्न पर्ने दीर्घकालीन विकासका लक्ष्यहरू (Agenda-2030)समेतलाई आधार मानी स्थानीय आवश्यकतालाई समेत मध्यनजरगरी यस नगर सभाले आफ्ना नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई दिशा निर्देश गर्ने नै छ भन्ने कुरामा मैले विश्वास लिएको छु ।

वीरगंजको गौरवमय इतिहास, नेपालको लोकतान्त्रिक आन्दोलनमा वीरगंजले खेलेको भूमिका, वीरगंजले राजश्व संकलनमा पुऱ्याएको योगदान र यसले सृजना गरेको रोजगारी, यहाँका कलकारखाना उद्योग र देशकै प्रमुख आर्थिकद्वार तथा औद्योगिक र व्यापारीक केन्द्रको रूपमा स्थापित वीरगंजलाई प्रदेशको राजधानी बनाउन सकिने भौतिक पूर्वाधार र सम्भावना पर्याप्त छ । यसर्थ प्रदेश नम्बर २ को स्थायी राजधानी बनाउन सम्पूर्ण वीरगंजवासीको तर्फबाट आजका कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि पूर्व उपप्रधानमन्त्री एवं संघिय समाजवादी फोरम नेपालका अध्यक्ष माननीय उपेन्द्र यादवज्यू, पर्सा जिल्लाबाट निर्वाचित प्रतिनिधी सभा र प्रदेश सभाका माननीय सांसदज्यूहरू, सम्पूर्ण राजनैतिक पार्टी प्रमुखज्यूहरू र सामाजिक कार्यका माध्यमबाट समाज रुपान्तरणमा भूमिका निर्वाह गर्नु भएका सम्पूर्ण प्रबुद्ध वर्गहरूमा हार्दिक अनुरोध गर्दछु ।

मुलुककै प्रमुख व्यापारिक प्रवेशद्वार, दुई नम्बर प्रदेशको एक मात्र महानगरपालिकाको रूपमा रहेको **वीरगंज नगर**को आफ्नै किसिमको मौलिकता, विशेषता, पहिचान र ऐतिहासिक पृष्ठभूमि रहेको छ । महानगरको सर्वतोमुखी विकासका लागि विभिन्न चरणहरू पार गर्दै सुसंस्कृत, आधुनिक, स्वच्छ, स्वस्थ, शिक्षित, सुन्दर र सक्षम नगरको रूपमा स्थापित गर्न बहुआयामिक र दिगो विकासको माध्यमद्वारा स्थानीय पूर्वाधार विकास, लैङ्गिक मूल प्रवाहीकरण, सामाजिक सशक्तिकरण र विकासको मूल प्रवाहमा समाहित हुन नसकेका समुदायको सबलीकरण गर्दै नगरको विकास अभियानलाई अगाडि बढाउँदै लगिनेछ ।

नेपालको संविधान बमोजिम स्थानीय तहको अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकार विचको सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्दै जनसहभागिता, उत्तरदायित्व र पारदर्शीता सुनिश्चित गरी सुलभ र गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्न, लोकतन्त्रका लाभहरूको समानुपातिक, समावेशी र न्यायोचित वितरण गरि कानुनी राज्य र दिगो विकासको अवधारणा अनुरूप समाजवाद उन्मुख संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीलाई स्थानीय तह देखि नै सुदृढीकरण गर्न प्रयत्न गरिनेछ । पारदर्शी र जनमुखी नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन प्रवृत्तिलाई व्यवस्थित गर्न स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायीक अभ्यासलाई संस्थागत गरिनेछ ।

आम नागरिकहरूको प्रत्यक्ष सम्बन्ध रहेको संस्था नै स्थानीय तह हो । स्थानीय सरकारबाट प्रवाह गरिने सेवामा सरलता, विकास निर्माणका कार्यलाई गुणस्तरीयता एवं परिणाममुखी बनाई स्थानीय शासन प्रक्रियालाई जनमुखी, जवाफदेही, पारदर्शी, उत्तरदायी, समावेशी र सहभागितामूलक बनाउने कुरालाई बजेटले उच्च प्राथमिकता दिएको छ । उपलब्ध श्रोत र साधनको उच्चतम परिचालनबाट तीव्र शहरीकरणको व्यवस्थापनका साथै नगरबाट प्रदान गरिने सेवा र सुविधामा कुनै कमी-कमजोरी नहोस् भन्ने कुरामा सिङ्गो महानगरपालिका सदैव सचेत रहँदै आएको छ ।

वीरगंज महानगरपालिकालाई देशकै नमुना महानगरपालिका र मुलुकको आर्थिक समृद्धिको केन्द्र बनाउने दृढसंकल्प सहित पहिलो पटक वीरगंज महानगरपालिकाको नगर प्रमुखको हैसियतले यस नगरसभा समक्ष आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को लागि महानगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दा मैले गौरव संगसगै ठूलो जिम्मेवारी पनि महशुस गरेकोछु ।

देशकै प्रमुख आर्थिक एवं व्यापारिक केन्द्र, राजनैतिक परिवर्तनको अग्रणी स्थान, शहिदहरूको कर्मभूमि वीरगंज तीव्र शहरीकरण सँगै आर्थिक, सामाजिक एवं पूर्वाधारको विकासका दिगो आयामहरूलाई आत्मसात गर्दै भविष्यमा समृद्ध महानगर निर्माण गर्न अग्रसर रहेको छ । प्रस्तुत बजेटमा विषयगत, क्षेत्रगत गुर्योजनाको कार्यान्वयन, शहरी गरिबी न्यूनिकरण, सरसफाई तथा फोहोर व्यवस्थापन, सडक सुधार तथा ढल निर्माण, विद्युतीकरण, सार्वजनिक पार्कको व्यवस्था, हरियाली प्रवर्द्धन तथा वातावरण संरक्षण र पर्यटन पूर्वाधारको विकास जस्ता योजना तथा कार्यक्रमलाई विशेष प्राथमिकतामा राखिएको छ ।

यस पृष्ठभूमिमा आर्थिक वर्ष ०७४/७५ को बजेट, नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा स्थानीय जनसहभागिता, सामाजिक समावेशीकरणको माध्यमद्वारा समुदायको स-शक्तिकरण, गरिबी न्यूनीकरण, आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँचमा विस्तार, स्थानीय पूर्वाधार सेवाको विस्तार, सेवा प्रवाहमा सरलीकरण, सुशासन पारदर्शिता र जवाफदेहिता एवं सूचना मैत्री विकास प्रशासनलाई उच्च प्राथमिकता दिईएको छ ।

व्यवस्थित एवम् दिगो शहरी पूर्वाधार, आर्थिक - सामाजिक विकास, वातावरण संरक्षण तथा फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरी महानगरलाई व्यवस्थित, स्वच्छ, आधारभूत स्वास्थ्य, गुणस्तरीय शिक्षा, बालमैत्री स्थानीय शासनको अवलम्बन, महिला मैत्री समाज र सुन्दर बनाउन यस बजेटको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ ।

प्रमुख अतिथिज्यू , विशिष्ट अतिथिज्यू लगाएत उपस्थित महानुभावहरु

वीरगंज महानगरपालिका कार्यालयको प्राथमिकताका क्षेत्रहरु

पूर्वाधार तथा पर्यटन विकास

१. स्थानीय शहरी पूर्वाधार विकास तथा विस्तार ।
२. स्थानीय पर्यटन पूर्वाधारको विकास, ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक मठ मन्दिर, पार्क जस्ता धरोहरहरूको संरक्षण तथा विकास ।
३. राष्ट्रिय भवन निर्माण संहिता तथा भवन निर्माण मापदण्डको कार्यान्वयन तथा नयाँ प्रविधियुक्त भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माणमा जोड ।

वातावरण संरक्षण तथा व्यवस्थापन

१. वातावरण संरक्षण, हरियाली प्रवर्द्धन तथा फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन ।

सामाजिक विकास

१. लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणमा जोड ।

२. बालमैत्री, वातावरण मैत्री, महिला मैत्री र स्थानीय शासनको प्रवर्द्धन ।

३. वीरगंज महानगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेका र महानगरपालिकाको संरक्षण गर्ने जिम्मेवारी रहेका सार्वजनिक, सामुदायिक तथा सरकारी सम्पत्ती प्रयोग र प्रचलन सम्बन्धमा यस अगाडी भएका सम्झौताको पुनरावलोकन गर्न एक कार्यदल गठन गरिनेछ । कार्यदलको सिफारीस वमोजिम कार्य अगाडी वढाईनेछ ।

आर्थिक विकास

१. स्थानीय आर्थिक विकास योजना तयार गरी यस नगरलाई आर्थिक राजधानीको रूपमा विकास गरिने छ ।
२. सीप विकास, रोजगारमुलक कार्यक्रमको प्रवर्द्धन तथा गरिबी न्यूनीकरण गरिनेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन र सुशासन प्रवर्द्धन

१. सुशासनको प्रवर्द्धन, पारदर्शीता, जवाफदेहता र उत्तरदायित्वको सुनिश्चितता ।
२. सूचना प्रविधिमा आधारित पारदर्शीता अभिवृद्धि,
३. करदाता मैत्री कर प्रशासनको विकास र आन्तरिक आयमा वृद्धि

आदरणीय प्रमुख अतिथिज्यू लगायत सम्पूर्ण अथिति महानुभावज्यूहरु वीरगंज महानगरपालिकाले लिएका मुख्य नीतिहरु

पूर्वाधारविकास: नीति

१. दिगो र व्यवस्थित शहरी पूर्वाधार विकासमा जोड दिदै शहरी सडकको स्तरोन्नती तथा निर्माण, नाला तथा ढल, सडक, विद्युत विस्तार, खानेपानी जस्ता पूर्वाधार विकासमा जोड दिइनेछ ।
२. वीरगञ्ज महानगरपालिकाको सम्पूर्ण क्षेत्रलाई जोड्ने नगर यातायात गुरुयोजना यसै आर्थिक वर्षमा तयार गरी अगामी आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ मा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
३. नगरक्षेत्रका सम्भाव्य सार्वजनिक स्थानहरूमा हुने यातायातका साधनहरूको पार्किङ्गकृ लागि उपुक्त स्थानको पहिचान गरि सार्वजनिक पार्किङ्ग लटको विकास गरिनेछ ।
४. पुरानो दमकल रहेको भवन भत्काई खालि रहेको जग्गा, घण्टाघर देखि उत्तर सिटी शौचालयको पर्खाल देखि उत्तर करिव ५० फिट चौडाई भित्र पर्ने जग्गा एवं आदर्शनर स्थित पुरानो बसपार्कमा रहेको जग्गामा सवारी पार्किङ्गको विद्यमान समस्यालाई समाधान गर्न तत्काल उक्त स्थानमा पार्किङ्ग व्यवस्था मिलाईनेछ ।
५. महानगरको ट्राफिक व्यवस्थापन गर्न मुख्य-मुख्य स्थानमा सिसि क्यामरा जडान र ट्राफिक आइल्याण्ड राखी यातायातलाई सहज र सुरक्षित बनाइने छ ।
६. विभिन्न प्रकारका शिक्षा क्षेत्र, स्वास्थ्य प्रतिष्ठानहरूको स्तरोन्नति गर्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
७. सिसिया कोरिडोर निर्माणको लागि कार्य प्रारम्भ गरिनेछ र सिसिया रिभर फ्रण्ट आयोजना लाई बहु वर्षिय लगानी योजना सहित यसक्षेत्रलाई आर्थिक, पर्यटकीय तथा वातावरणीय योजनाको रूपमा विकास गरिनेछ ।
८. बेलवामा अवस्थित भेडहा नदी किनारको भू-भागमा विभिन्न किसिमको मनोरंजनात्मक होटल, पार्कको व्यवस्था गर्ने नीति तथा कार्यक्रम ल्याइनेछ ।

९. नगरपालिकाबाट सञ्चालन हुने पूर्वाधार विकास सम्बन्धी योजनाहरूमा अधिकतम जनसहभागिता परिचालन गरी त्यस्ता योजनाहरूमा जनस्वामित्व प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिईने छ । वडास्तरका विकास निर्माणका कार्यहरूमा २० प्रतिशत र ३० प्रतिशत लागत सहभागिताको पहिलो प्राथमिकतालाई आधार मानी कार्यान्वयनमा लगिनेछ । प्रत्येक वडाको गरिब बस्ती, बस्तीभन्दा बाहिर र सहभागिता जुट्न नसक्ने क्षेत्रको विश्लेषण गरी नगरपालिकाको सम्पूर्ण लागतमा थप भएका वडाहरूमा दशलाख देखि २० लाख सम्मका योजनाहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
१०. भौतिक तथा पूर्वाधार विकाससंग सम्बन्धित योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन मूल्यांकन सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरू सम्बन्धी सूचना तथा तथ्याङ्क भौगोलिक सूचना प्रणाली (GIS) मा आवद्ध गर्ने र यसको उपयोगस्तरलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
११. नगरको शहरोन्मुख क्षेत्रमा निजी क्षेत्रको लगानीमा स्थापना हुने उद्योग, कलकारखाना, विद्यालय, अस्पताल, आयुर्वेदिक औषधालयलाई महानगरपालिकाले प्रोत्साहन गर्दै पूर्वाधार विकास क्षेत्रमा सहयोग पुऱ्याईनेछ । साथै कृषि बजार केन्द्र, खेलकुद, रंगशाला, नगरस्तरिय चक्रपथ, ठुला सडकहरू, शैक्षिक प्रतिष्ठान, अस्पताल, कलेज होटेल, व्यवसाय, होम स्टे जस्ता क्षेत्रमा नगरको आवश्यकता पहिचान गरी योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने र यस्ता योजना कार्यान्वयनमा लैजान सार्वजनिक नीजि साभेदारी नीति अनुसार लगानीकर्तालाई समेत सहभागिता गराईनेछ ।
१२. एसियाली विकास बैंकको सहयोगमा संचालित मझौला शहर एकिकृत शहरी वातावरणीय सुधार आयोजना/क्षेत्रीय शहरी विकास आयोजना (STIUEIP/RUDP)कार्यान्वयन गर्न सम्पूर्ण कोषको लागि पूंजी आवश्यक परेमा अन्तिम विकल्पको रूपमा सस्तो व्याजदरमा 'क' श्रेणीको वाणिज्य बैंकहरूबाट ऋण सहयोग लिई आयोजना संचालन गरिनेछ ।
१३. वीरगञ्ज महानगरपालिका क्षेत्रभित्र भौतिक पूर्वाधार विकासमा सार्वजनिक नीजि साभेदारीको विकासका कार्यहरूको पहिचान गर्न सम्भावता अध्ययन गरिनेछ । सार्वजनिक नीजि साभेदारी इकाई गठन गरी त्यसलाई उपयुक्त जनशक्ति सहित साधन र श्रोतको व्यवस्था गर्दै लगिनेछ ।
१४. विकास निर्माणको योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा लागत सहभागितामा अभिप्रेरित गर्ने उद्देश्यले नगरक्षेत्रमा टोल सुधार समिति तथा उपभोक्ता समितिको गठन र क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम गरिने छ ।
१५. न्यूनतम ५ लाख भन्दा बढी लागतका भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी योजनाहरूको लागत ईष्टिमेट तयार गर्दा नै कूल लागतको ३ प्रतिशतका दरले रकम छुट्याई मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्था गरी सडकको मर्मत सुधार कार्य गरिनेछ । यस्ता योजनाहरूमा योजना खाताको प्रयोग अनिवार्य गरिनेछ । साथै अनिवार्य रूपमा योजना स्थलमा योजना सम्बन्धी जानकारी गराउन होर्डिङ्ग बोर्ड राख्न लगाउने व्यवस्था मिलाईनेछ, अन्यथा उक्त योजनाको प्राविधिक मूल्यांकन गरिने छैन ।
१६. जेष्ठ नागरिकहरूको लागि विश्रामस्थलहरूको निर्माण गर्ने तथा शव अन्तेष्टि गरिने मसानघाट एवं कब्रिस्तानको सुधार तथा स्तरन्नोति गरिनेछ ।
१७. वीरगञ्ज महानगरपालिका कार्यालय अन्तर्गत घर नम्बर इकाईबाट मेट्रिक ठेगाना प्रणाली बमोजिम घर नम्बर वितरण गर्ने, बहाल, ब्यवसाय समेतको लगत लिने कामलाई विशेष योजनाका साथ प्रारम्भ गरिनेछ ।

१८. नगरक्षेत्रमा लागत सहभागितामा सौर्य उर्जामा आधारित सडकबतीहरूको जडान र बिस्तार गर्दै लगिनेछ । यसमा सम्भव भएसम्म विज्ञापनमा आधारित नीजिक्षेत्रलाई आकर्षक गर्ने प्रयास गरिनेछ ।
१९. यस आर्थिक वर्ष देखि नेपाल सरकार मन्त्री परिषद्को निर्णय बमोजिम सडक बतीको महसुल स्थानीय तहले नै व्यहोर्ने व्यवस्था गरिएकोले सोको लागि विभिन्न स्थानमा विधुत मिटर जडान गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२०. वीरगंज शहरलाई अत्याधुनिक सुन्दर शहर बनाउनको लागि नगरको मुख्य स्थानहरूमा टावर लाईट जडान गर्ने कार्यक्रम ल्याईनेछ ।
२१. नेपाल खानपानी संस्थान वीरगंजबाट पाईपलाईन वितरण नभएका टोलहरूमा (हैण्ड पम्प) जडान गरिनेछ । वडा नं. १६ नगवा दक्षिण टोलमा नेपाल खानेपानी संस्थानको लागतमा ओभर हेड ट्यांक तथा पाईपलाईन विस्तार गरिनेछ ।
२२. खुल्ला दिशामुक्त शहरको घोषणा गर्न आवश्यक स्थानहरूमा सार्वजनिक शौचालय, सामुदायिक शौचालय निर्माण गरिनेछ, साथै जनचेतनामूलक कार्यक्रम एवं खुला दिशामुक्त शहरको घोषणा गर्न विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
२३. खानेपानीको गुणस्तर परिक्षण तथा स्वच्छ खानेपानीको लागि विग्रिएको धाराहरू मर्मत सुधार गरिनेछ ।

एकीकृत सहरी विकास तथा भू-उपयोग नीति

१. सघनशहरी विकास कार्यक्रमसँग समन्वय गरी वीरगंजनगरको विस्तृत **Compressive Urban Development Plan** को तयारी गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
२. महानगरको भौतिक विस्तार योजना (**Spatial Growth Plan**), भू-उपयोग योजना (**Land Use Plan**), आर्थिक विकास योजना (**Economic Development Plan**), सामाजिक विकास योजना (**Social Development Plan**), वातावरणीय विकास योजना (**Environmental Development Plan**), संस्थागत विकास योजना (**Institutional Development Plan**), वित्तीय सुधार कार्ययोजना (**Revenue Improvement Action Plan**) तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
३. महानगरपालिका क्षेत्र भित्र एकीकृत जग्गाविकास, एकीकृत बस्ती विकास र एकीकृत आवास कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।
४. महानगरको भौतिक विस्तारको लागि विज्ञहरूको सहयोगको सहरी यातायात सञ्जाल योजना (**Urban Transport Network Plan**) तयार गरि कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
५. व्यवस्थित सहरीकरणलाई अगाडी बढाउन वीरगंजका अलग अलग क्षेत्रलाई आफैमा विकसित र सुविधायुक्त बनाउने किसिमले सेटेलाइट सिटीको अवधारणा कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
६. महानगरपालिका क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक, पर्ती जग्गाहरूको संरक्षण गर्दै महानगरको भू-उपयोग योजना (**Land Use Plan**) तय गरिनेछ ।
७. नगर क्षेत्रमा एकीकृत जग्गा विकास कार्यक्रम लागु गरी योजनाबद्ध नगर विकास आयोजना कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
८. विद्युतीय घर नक्सा पास प्रणाली लागु गरी नक्सा पास प्रकृत्यालाई सरलीकृत गरिनेछ । नक्सा सम्बन्धित अभिलेखहरूलाई व्यवस्थितगर्न विद्युतीय अभिलेखिकरण (**EBPS**) **Electronic Building Permit System** प्रणाली लागु गरिनेछ ।

९. महानगरपालिका क्षेत्र भित्र विगतमा नारायणी सिंचाई आयोजनाले Canal, Turser उपयोग विहिन भई चर्चेको क्षेत्र हाल अतिक्रमण भैरहेको अवस्थामा रहेको हुनाले उक्त क्षेत्रलाई नापी कार्यालयसँग समन्वय गरी नक्सा अनुसार जग्गा यकिन गरी सार्वजनिक बाटो निर्माण गर्दै लगिनेछ ।

सामाजिक विकास नीति

१. समुदायको सशक्तिकरण र क्षमता विकास गरी लक्षित वर्ग उन्मुख कार्यक्रम मार्फत गरिवी न्यूनीकरणमा सहयोग पुऱ्याइनेछ ।
२. खाद्य पदार्थमा हुने मिसावट नियन्त्रण गर्ने, मासुजन्य पदार्थको बिक्री वितरणलाई व्यवस्थित गरी खाद्य पदार्थमा गुणस्तरीयता कायम राखी उपभोक्ताको हित संरक्षण गरिनेछ ।
३. बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकार सुनिश्चित गर्दै बालबालिकाहरूको विकाससँग सम्बन्धित सूचक सहितको वार्षिक कार्ययोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । बालश्रम न्यूनीकरणका कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा संचालन गरिनेछ ।
४. महानगरलाई बालमैत्री नगरको रूपमा विकास गर्न बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यक्रम शसक्तरूपमा लागु गरिनेछ । बालबालिका लक्षित कार्यक्रम अन्तर्गत बालबालिका केन्द्र तथा सामुदायिक विद्यालयहरूको अवस्था सुधार गर्दै विपन्न वर्गका बालबालिकाहरूको शिक्षामा पहुँच पुग्ने किसिमका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । नगरका प्रत्येक वडालाई बालमैत्री वडाको रूपमा विकास गरी वीरगञ्ज महानगरपालिकालाई बालमैत्री नगर घोषणा गर्ने अभियानलाई अगाडि बढाइनेछ ।
५. सामुदायिक विद्यालयहरूलाई अनिवार्य अग्रेजी माध्यमबाट पढाउन आगामी शैक्षिक वर्ष देखि कार्यान्वयन गरिनेछ । गरिव तथा जेहन्दार विद्यार्थीको लागि छात्रावृद्धिको व्यवस्था गरिनेछ । सामुदायिक विद्यालयबाट बाह्र कक्षाको परीक्षामा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउन सफल छात्र-छात्रालाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
६. "वेटी वचाई वेटी पढाई" सामाजिक अभियानलाई संचालन गरिनेछ ।
७. नगर क्षेत्रभित्र संचालित संस्थागत (नीजि) विद्यालयलाई व्यवस्थित गरी कानुनको दायरामा ल्याइने छ ।
८. वीरगञ्ज महानगरपालिकालाई पूर्ण साक्षर नगरको रूपमा लैजान विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
९. महानगरपालिका भित्र बसोवास गर्ने शहिद परिवार, विभिन्न कालखण्डमा अधिकारका लागि गरिएको आन्दोलनमा घाईते र अपाङ्ग भएका परिवारका बालबालिकालाई छात्रावृद्धि उपलब्ध गराईनेछ ।
१०. न्युन आय भएका तथा अतिपिछडिएका नागरिकहरूका लागि स्थास्थ्य सेवाको पहुच बढाउन विभिन्न कार्यक्रमहरू गरिने छ ।
११. वीरगञ्जमा विश्व विद्यालय स्थापनाको लागि प्रदेश र संघिय सरकारसँग पहल गरिनेछ ।
१२. वीरगञ्जमा दक्ष जनशक्ति उत्पादनका लागि प्राविधिक कलेजको स्थापना गरिनेछ ।
१३. नारायणी उपक्षेत्रिय अस्पताललाई नेपाल सरकारसँग समन्वय गरि शिक्षण अस्पतालको रूपमा विकास गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
१४. यस महानगरपालिकामा स्थापना भै संचालनमा आएका सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक स्तरोन्नति र भौतिकपूर्वाधार विकासका लागि आवश्यक समन्वय गरी सहकार्य गरिनेछ ।

महानगरको शिक्षा क्षेत्रलाई उत्थान गर्ने उद्देश्यले शिक्षा क्षेत्रमा सरोकार रहेका शिक्षक, शिक्षिका, छात्र, छात्रालाई मूल्याङ्कनको आधारमा प्रोत्साहन स्वरूप पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।

१५. महानगर क्षेत्र भित्र खेलकुद, भाषा, साहित्य, संस्कृतिको विकास गर्ने उद्देश्य राखी यससँग सम्बन्धित विशेष कार्यक्रम संचालनको लागि बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
१६. राष्ट्रिय विभूतिहरूको सम्मानार्थ यस महानगरमा हुने रचनात्मक कार्यहरूमा सम्बद्ध संघसंस्थालाई आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराईनेछ ।
१७. गरिब तथा विपन्न वर्गहरूलाई निःशुल्क औषधीहरू उपलब्ध गराउनुको साथै जेष्ठ नागरिकहरूको प्रत्येक ६-६ महिनामा स्वास्थ्य परीक्षणको व्यवस्था गर्ने गरी जेष्ठ नागरिक र महिलाहरूको स्वास्थ्य उपचारमा पहुँच पुऱ्याउन निशुल्क बहिरंग सेवा संचालन गरिनेछ । साथै प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन विभिन्न कार्यक्रमहरूको माध्यमबाट वडास्तरमा गई स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने नीति लिएको छ ।
१८. शिक्षाको अवसरबाट बंचित तथा विभिन्न क्षेत्रमा कार्यरत श्रमिक बालबालिकाहरूको लागि अनौपचारिक र विशेष शिक्षा र आय आर्जनमा आधारित सीपमुलक तालिम संचालन गरिनेछ । महानगरका सबै सरोकारवालाहरूको सहयोगमा बाल श्रम शोषणमुक्त नगरको रूपमा स्थापित गराउन पहल गरिनेछ ।
१९. नगरवासीहरूको जनस्वास्थ्यको सुरक्षा, उपभोक्ता हित संरक्षणको लागि खाद्य गुणस्तर कायम गर्ने, खाद्य मिसावट नियन्त्रण गर्ने, मासुजन्य पदार्थको विक्री वितरणलाई व्यवस्थित गर्ने, स्वास्थ्य क्लिनिक तथा घुम्ती स्वास्थ्य सेवा तथा महामारी नियन्त्रण गर्ने लगायतका स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरूलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ ।
२०. युवा जनशक्तिको परिचालन सशक्तिकरणको माध्यमबाट सामाजिक विभेद, भेदभाव र विसंगतिहरूको अन्त्यका लागि सामाजिक सचेतना कार्यक्रम, युवा स्वयंसेवकहरूको क्षमता अभिवृद्धि, खेलकुद लगायत अतिरिक्त क्रियाकलापका कार्यक्रमहरू व्यवस्थित र प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ ।
२१. सामाजिक समावेशिकरणको प्रक्रियालाई संस्थागत रूपमा अगाडी बढाउन महानगर क्षेत्रका महिला, दलित, जनजाति, आदिवासी, बृद्ध, अपांग, असहाय, पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र समुदायको सशक्तिकरण सम्बन्धी लक्षित कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन् । नगरको प्रतिष्ठा उच्च राख्ने कार्यमा उल्लेख्य यौगदान पुऱ्याउने विभिन्न क्षेत्रका विशिष्ट व्यक्तित्वहरूलाई सम्मान तथा पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
२२. दात संघ संस्थाहरूसँग समन्वय गरी बाल सुधार गृह र बृद्ध बृद्धाश्रम संचालन गर्न पहल गरिनेछ ।
२३. महानगरपालिकाको टेण्डर लगायतका अन्य सूचना प्रकाशनका लागि स्थानीय पत्र पत्रिका, एफ.एम. तथा Online पत्रिकाहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिईनेछ । साथै महानगर क्षेत्र भित्र संचालित सामुदायिक रेडियोहरूसँग साभेदारी गरि सूचना तथा कार्यक्रम प्रसारण गरिनेछ ।

२४. सामुदायिक पत्रकारिताको विकास र पत्रकारितामा महिला सहभागीता बृद्धिका लागि सरोकार राख्ने सस्थाहरूसँगको सहकार्यमा व्यवसायिक तालिमको आयोजना गरिनेछ र उत्कृष्ट पत्रकार महिलाको लागि फेलोसिप उपलब्ध गराइनेछ ।
२५. महानगरवासीलाई स्वस्थ राख्न “योग मार्फत निरोग वनौ” अभियान संचालन गरिनेछ । यसका लागि उपयुक्त स्थानमा व्यायामशालाको स्थापना गरिने छ ।
२६. महानगर पालिका भित्र संचालनमा रहेको नगर स्वास्थ्य किल्लीकलाई वर्थिकड सेन्टरको रूपमा विकास गरिनेछ ।
२७. सडक दुर्घटनालाई न्युनीकरण गर्न महानगरका मुख्य सडकहरूमा वातावरणमैत्री, उपभोक्ता मैत्री, अपाङ्गमैत्री सडक पेटी, छेकवार, सडक मार्किङ्ग, ट्राफिक आइल्याड, ट्राफिक Signal Light, जनचेतना मुलक कार्यहरूलाई प्राथमिकतामा राखी सञ्चालन गरिने छ ।
२८. सरकारी कार्यालय, अस्पताल, सामाजिक संस्था, सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाका भवनहरूको नक्सापास गर्दा अपाङ्गमैत्री बनाउन विशेष पहल गरिनेछ ।
२९. मधेश आन्दोलनमा अपाङ्ग र शहीद भएका परिवारहरूका लागि रोजगार तथा जिविकोपार्जनको व्यवस्था गर्ने छ ।
३०. मेयर कल्याणकारी कोष स्थापना गरि निम्नलिखित कार्यहरू गरिनेछ :
 - (क) बालविधवाहरूको पुर्नस्थापना ।
 - (ख) अतिविन्पन्न परिवारको बालबालिकाहरूको लागि स्थातक तह सम्म पढाईने छ ।
 - (ग) वीरगंज शहरलाई मोतियाविन्दु मुक्त शहर बनाउने ।
 - (घ) आवास विहिनहरूको लागि आवासको व्यवस्था मिलाउने ।
 - (ङ) आवश्यकता अनुसार अन्य सामाजिक कार्य गर्ने ।
- द्रष्टव्य : माथि उल्लेखित कार्य सम्पादनका लागि नेपाल सरकारले सामाजिक उत्तरदायित्वको लागि नीजि क्षेत्र तथा संघ संस्थाहरूलाई छुट्टाउनु पर्ने अनिवार्य खर्च मध्येको न्यूनतम पचास प्रतिशत रकम यस कोषमा जम्मा गरिनेछ ।
३१. वीरगंज स्थित नारायणी रंगशाला, नारायणी क्रिकेट मैदान, आर्दशनगरको रंगशाला लगाएत संरचनाको संरक्षण गर्दै महानगरमा समावेश टोलहरूमा खेल मैदानको विकास गरिनेछ । खेलकुद गतिविधिलाई बढवा दिदै खेलाडीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

आर्थिक विकास नीति

१. महानगरपालिका क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक, पर्ती जग्गाहरूको संरक्षण गरी आवश्यकता अनुसार आयआर्जन र रचनात्मक काममा प्रयोग गरिनेछ ।
२. सार्वजनिक नीजि साभेदारीको अवधारणा अनुसार पूर्वाधार विकास, फोहोरमैला व्यवस्थापन जस्ता कार्यहरूमा लाभ, लागत र जोखिममा साभेदारी हुने गरी योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
३. युवावर्गको क्षमताविकास गर्दै उद्यमशील, सक्षम, सु-संस्कृत एवं क्षमतावानबनाई विकास निर्माणमा सहभागी गराउने नीति लिईनेछ । खेर गईरहेको युवाशक्तिलाई नगर विकासको मूलधारमा ल्याउन आवश्यक रणनीतितयार गरि कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
४. कृषकले उत्पादन गरेका फलफूल तथा तरकारीको बजारिकरणको लागि थोक मण्डी, शितभण्डारको उचित व्यवस्थापनका साथै विक्री वितरणका लागि सहकारी र नीजि क्षेत्रसँग समन्वय गरिनेछ ।

५. कृषि उत्पादकत्व बृद्धि गर्न मलखाद विक्री केन्द्र स्थापना, माटो परिक्षण केन्द्र स्थापना गरि किसानहरुलाई माटोको स्वास्थ्य परिक्षण कार्ड (Soil Health Card) वितरण गरिनेछ । त्यसै अनुसारको अर्गानिक खेतीलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
६. महानगरभित्र रहेका अव्यवस्थित थोक तरकारी एवं फलफुल व्यवसायलाई व्यवस्थितगर्न आवश्यक पर्ने जग्गाको व्यवस्था मिलाई आधुनिक कृषि बजार सन्चालनमा ल्याईनेछ ।
७. महानगरपालिकाको क्षेत्र भित्र रहेका पाटि पौवा,कुलो, पैनी, नहर विद्यालय, मठ मन्दिर, मस्जिद, चर्च, धर्मशाला तथा सार्वजनिक पोखरीहरुको यकिन तथ्याङ्क तयार गरि नगरपालिकाद्वारा सन्चालनमा ल्याईनेछ ।
८. महानगर क्षेत्रभित्र रहेका बेरोजगार युवा, युवतीहरुको आर्थिक अवस्था सुदृढ गर्ने उद्देश्य राखी सिप विकास तथा आय आर्जन सम्बन्धी कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
९. किसान तथा लघुउद्यमीलाई सरल र सहज कृषि कर्जा उपलब्ध गराउन बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरूसँग समन्वय तथा सहजीकरण गरिनेछ । साथै ऐलानी तथा पर्ति जग्गामा बसोबास गर्ने बासिन्दालाई समेत लघु उद्यम गर्न चाहेमा आवश्यक प्रकृया पुरागरी तत्काल अनुमति दिईनेछ ।
१०. दलित, उत्पीडित जनजातिहरुको आर्थिक उत्थानको निमित्त विभिन्न राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय वित्तिय संघ संस्थाहरूसँग समन्वय गरी आयआर्जनका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
११. शहरी गरीबी न्यूनिकरण रणनीति तयार गरिनेछ । महानगर स्थित सम्पूर्ण वडाहरुमा सामाजिक परिचालनलाई संस्थागत गरी बचत संकलन र ऋण सहयोग, आय आर्जन कार्यक्रम, उद्यम विकास, सीप विकास, प्रविधि हस्तान्तरण, टोल विकास संस्थाको संस्थागत सुधार तथा नेतृत्व विकास जस्ता कार्यक्रमहरु दातृ निकायहरूसँग समन्वय गरी संचालन गरिनेछन् ।
१२. कृषकहरुको लागि विजुलीमा आधारित आधुनिक कृषीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । सो का लागि सौर्य उर्जाको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईनेछ । साथै आधुनिक विज भण्डारको व्यवस्था गरिनेछ ।
१३. महानगरलाई हरित नगरको रुपमा विकास गर्न **Food Green City**को अवधारणा अनुसार वातावरणीय अनुकूलित स्मार्ट कृषि प्रणाली (Climate Smart Agriculture System), Agro-Forestry, एकीकृत कृषि प्रणाली (Integrated Agriculture System), घुम्ती बाली प्रणाली(Rotational Cropping System), जैविक कृषि प्रणाली अर्गानिक उत्पादन र कृषिको यान्त्रिकरणका लागि कृषक मैत्री औजार, उन्नत प्रविधि, सुलभ कृषि कर्जा, कृषि विमा लगायतका कृषक क्रमशः प्रोत्साहन कार्यक्रम लागू गर्दै लगिने छ ।

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन नीति

१. वीरगंजको पहिचान सफा हराभरा शहरको रुपमा विकास गर्न फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा वातावरण शिक्षालाई जनस्तरमा पुऱ्याई जनचेतना अभिवृद्धि गर्न विद्यालय, शिक्षक, शिक्षिका, विद्यार्थी तथा समाजिक संघ संस्था समेतको संलग्नता तथा दातृ निकायहरुको सहयोगमा आवश्यक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
२. भान्साघरबाट निस्कने फोहोरलाई घरभित्र व्यवस्थापन गर्न टोल विकास संस्था, नीजि साभेदारी अवधारणा अनुसार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । घरको फोहोर घर भित्र नै उपयोग गर्न जैविक मल बनाई फोहोरको उचित व्यवस्थापनका निम्ती महानगरपालिका क्षेत्र भित्र घर निर्माण गर्नको लागी नक्सा पास र नक्सा नियमितरघर निर्माण गर्न ईजाजत पत्र र सम्पन्नताको प्रमाण पत्र लिन आउनेहरुलाईमभौला शहर एकिकृत शहरी वातावरणीय

सुधार आयोजना अन्तर्गत संचालित कार्यक्रम मार्फत सहूलियत दरमा प्राप्त भएको Compost Bin-1 थान, Dust Bin, 2थान (रातो हरियो) सहूलियत दरमा उपलब्ध गराईने छ ।

३. शुन्य फोहोर (Zero Waste) को 3R (Reduce, Recycle, Reuse) को अवधारणा हरेक वडामा कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
४. फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि हानिकारक नहुने फोहोर (Green Waste) सामान्य हानि पुऱ्याउने सक्ने फोहोरहरू(Amberwaste) र अति हानिकारक फोहोरहरू (Red Waste) को लागि मापदण्ड निर्धारण गरी व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरू संचालन गर्न पहल गरिनेछ ।
५. सरसफाई कार्यलाई अझ बढी प्रभावकारी बनाउन फोहोरको स्रोतको अध्ययन गरी स्रोतमा नै नियन्त्रण गर्ने प्रविधिको विकास गरिनेछ, र उक्त फोहोरहरूलाई Conveyor Belt सहितको Plant स्थापना गरी फोहोरमैलाको दीघो तथा प्रभावकारी व्यवस्थापन गरिनेछ ।
६. ३० माईक्रोन भन्दा तलका प्लाष्टिकका भोला नियन्त्रण तथा प्रयोग भएका प्लाष्टिक व्यवस्थित गर्न सम्बन्धित उद्योगी, व्यवसायिक, गैर सरकारी संस्था र नागरिक समाज समेतको सहभागितामा विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । महानगर क्षेत्रलाई प्लाष्टिकमुक्त शहर घोषणा गरिनेछ ।
७. महानगरपालिका क्षेत्रलाई प्रदुषणरहित क्षेत्र बनाउन फोहोरमैला संकलन र व्यवस्थापन कार्यमा सार्वजनिक नीजि साभेदारी (PPP) नीति अख्तियार गरिनेछ । यसको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न गैर सरकारी क्षेत्र तथा नागरिक समाजलाई सहभागि गराई मितव्ययी तरिकाबाट फोहोर व्यवस्थापन गरिने छ ।
ल्याण्डफिल्ड साईटको निर्माणकार्य सम्पन्न गरी फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापनका लागि सार्वजनिक नीजि साभेदारीको अवधारणामा महानगरलाई स्वच्छ, सुन्दर र व्यवस्थित गरिनेछ ।
८. वातावरण व्यवस्थापनलाई विकास कार्यक्रममा आन्तरिकीकरण गरी प्राकृतिक वातावरणको संरक्षण, सुरक्षा पुनस्थापन गर्न बुद्धिमतापूर्ण उपयोगमा जोड दिईनेछ ।
९. शहरी प्रदुषणलाई रोकथाम गरी शहरी वातावरणलाई स्वच्छ र सफा राख्न निजि क्षेत्र, गैर सहकारी संस्था र नागरिक समाजलाई स्वस्फूर्तरूपमा जनचेतना अभिवृद्धि तथा प्रदुषण नियन्त्रणका कार्यक्रमहरूमा सहभागि हुने वातावरण तयार गरिनेछ ।
१०. वायु प्रदुषण नियन्त्रणका निम्ती प्रदुषण मापन केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।
११. वायु प्रदुषण कम गर्नका निम्ती पेट्रोल, डिजल आयातलाई कम गरी वैकल्पिक उर्जाबाट चल्ने मिश्रित प्रविधि (Hybrid Technology)र प्राकृतिक ग्याँसबाट चल्ने सवारी साधनहरू भित्र्याउने र बजारीकरण गर्ने कार्यलाई सहयोग गर्ने नीति लिइने छ । उपयुक्त स्थानमा चार्जिङ्ग स्टेसनहरूको व्यवस्थापन गरी सार्वजनिक यातायातलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
१२. सुरक्षित खानेपानीमा सबैको पहुँच भन्ने मुल नाराका साथ स्मार्ट वाटर ग्रीड प्रणाली मार्फत महानगरको खानेपानी व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१३. नदिजन्य फोहोर व्यवस्थापनका निम्ति ठोस फोहोर नदिमा मिल्काउने कार्यलाई नियन्त्रण गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
१४. फोहोर पानी तथा ढल नदीमा मिसाउनु अघि प्रषोधन गर्नका निम्ती प्रषोधन केन्द्रको (Waste Water Treatment Pant) स्थापना गरि सञ्चालनमा ल्याईनेछ, र सो को नियमित प्रभावकारी अनुगमन प्रणाली अबलम्बन गरिनेछ ।

१५. महानगर क्षेत्रभित्र रहेको ध्वनी प्रदुषण नियन्त्रणका निम्ती सवारी साधनमा हर्न निषेध गर्ने निति अवलम्बन गरिनेछ । सोका लागि अति सम्वेदनशिल क्षेत्रहरुका लागि तत्काल योजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
१६. महानगरपालिका भित्र रहेको नदीहरु, खोल्सा आदीबाट हुने भुक्षयलाई नियन्त्रण गर्न विभिन्न निकाय र स्थानीय स्रोत साधनलाई समन्वय एवं सहकार्य गरी नदी नियन्त्रण गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा अगाडी बढाईनेछ ।
१७. सिंहा तथा सिसिया नदी क्षेत्रलाई हरित क्षेत्रमा विकास गर्न निजि क्षेत्र र नागरिक समाज समेतको सहयोगमा आवश्यक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
१८. महानगरपालिका क्षेत्रमा रहेको सिसिया खोला तथा सिंहा खोला छेउमा सब दाह स्थल र अन्य उपयुक्त स्थानहरुमा कब्रिस्तानको निर्माण संचालन र व्यवस्थापन उपभोक्ताहरुको समेत सहभागितामा गरिनेछ ।
१९. वातावरण मैत्री स्थानीय शासन पद्धतिको अवलम्बलमा जोड दिई वातावरण सन्तुलन विग्रन नदिन वृक्षारोपण कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिई **एक घर दुई विरुवा कार्यक्रम** कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । हरेक विकास योजना वातावरणीय दृष्टिले अनुकूलित तथा वातावरणमैत्री बनाउनमा विशेष जोड दिईनेछ ।
२०. विपद् व्यवस्थापनका लागि विपद् सूचना केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।
२१. महानगरपालिका क्षेत्रहरुमा प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित प्रकोपन्यूनीकरण एवं व्यवस्थापनको कार्यलाई प्रभावकारी बनाई संचालन गर्न नगर क्षेत्रको प्रकोप व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य योजना तयार गरी प्रकोप व्यवस्थापन, उपचारात्मक तथा पुनस्थापना सम्बन्धी कार्यहरु संचालन गरिनेछन् ।
२२. नगरका मुख्य तथा सहायक सडकहरुमा वृक्षा रोपण तथा संरक्षण कार्यहरुलाई विभिन्न संघ संस्थाहरुसँग समन्वय गरी अघि बढाउँदै वीरगंजलाई हरित नगरीको रुपमा विकसित गरिनेछ ।
२३. शहरलाई स्वच्छ र सफा राख्न तथा फोहोरमैलाको कारण हुन सक्ने सम्भावित महामारीलाई नियन्त्रण गर्न नगर क्षेत्रभित्रका नालाहरुको सफाई कार्यक्रमलाई वडा कार्यालयको सक्रियतामा निरन्तरता दिईनेछ ।
२४. वातावरणीय प्रदुषणका कारण उत्पन्न महामारी व्यवस्थापनका निम्ती महामारीका बखत महानगरपालिकाबाट घुम्ती मोबाईल तथा स्वास्थ्य क्लिनिकहरु संचालन गरिनेछ ।
२५. सब वाहन संचालन गर्न विभिन्न संघ संस्थाहरुसँग समन्वय गरी प्रवाभकारी व्यवस्थापन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
२६. महानगर क्षेत्रभित्र सुरक्षित माछा, मासु विक्री वितरणको लागि आधुनिक सुव्यवस्थित पशुबधशालाको निर्माण गरी जथाभावी रुपमा विक्री वितरण भई रहेको मासु पसलहरुलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
२७. महानगर क्षेत्रको मुल सडक, सहायक सडकहरुमा नाला, फुटपाथ अतिक्रमण गरी लगाउने गरेको बजारलाई व्यवस्थित गरी यात्रु आवत जावत गर्न फुटपाथ व्यवस्थित गरिनेछ ।
२८. वीरगंजको बजारमा देखिने घुमती खाजा पसलहरुलाई व्यवस्थित गर्न फुड कोर्टको लागि आवश्यक स्थानको पहिचान गरी व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२९. औद्योगिक क्षेत्रको वातावरणीय सुधारका लागि जितपुर सिमरा उपमहानगर पालिकासँग समन्वय तथा सहकार्य गरि नीजि क्षेत्रको समेत सहभागीतामा यसलाई ब्यवस्थित गर्न कार्यदल गठन गरिनेछ ।

सांस्कृतिक, मनोरञ्जात्मक तथा पर्यटन विकास नीति

१. ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक मठ, मन्दिर, पार्कहरूको संरक्षण गर्दै नगर क्षेत्रमा पर्यटन पूर्वाधारको निर्माण एवं विकास गरी आन्तरिक र बाह्य पर्यटनको प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।
२. महानगरलाई व्यवसायिक तथा औद्योगिक केन्द्रका रूपमा विकास गर्न नगरक्षेत्र भित्र पर्यटन केन्द्रको स्थापना, ठूला होटल र पार्क निर्माण गर्न दातृ निकाय, गैर सरकारी संघसंस्था, निजी क्षेत्रलाई आकर्षित र प्रोत्साहित गरिनेछ ।
३. फोहोरमैला व्यवस्थापन, छाडा पशु नियन्त्रण, अनियमित सवारी पार्किङ तथा सडक पेटी अतिक्रमण नियन्त्रण जस्ता कार्यक्रमहरू वार्षिक कार्ययोजना भित्र तय गरी संचालनमा ल्याइनेछ ।
४. यस नगरभरि रहेका विभिन्न पोखरीहरूलाई वाटर पार्कको रूपमा व्यवस्थित गरिने नीति तथा कार्यक्रम अवलम्बन गरिनेछ ।
५. बेलवा, सोलखपुर र रामवनको जंगल क्षेत्रमा पिकनिक स्थल निर्माण गरिनेछ ।
६. खालि जग्गामा अव्यवस्थित रूपले निर्मित टिनको टहरा, वांस र खरको भाप्रो एवं गुम्तिहरू हटाई व्यवस्थित तरिकाबाट सेढ निर्माण गरि अस्थायी रूपमा होटल एवं फाष्टफुडका पसलहरू संचालनमा ल्याइनेछ ।
७. सार्वजनिक स्थलमा निशुल्क इन्टरनेट, सिसि टिभी क्यामरा जडान गरि शहरको सुरक्षा निगरानीको प्रवन्ध मिलाइने छ । यस कार्यलाई निजी क्षेत्रको साभेदारीमा अगाडी बढाईने छ ।
८. नगरभरिको सडक किनारका फुटपाथको एउटै डिजाइन तयार गरी उपभोक्ता र महानगरपालिकाको सहयोगमा निर्माण गरिने लक्ष्य राखिएको छ ।
९. महानगरको सौन्दर्यता बढाउनलाई विभिन्न सडकहरूमा अनियमित तरिकाले तानिएका तारहरूलाई भूमीगत रूपमा व्यवस्थित गर्न सरोकारवालाहरूसँग समन्वय गरिनेछ ।
१०. शहरी वातावरण व्यवस्थापन, पर्यटन विकास हरियाली प्रवर्धनको लागि स्थानको पहिचान गरी पार्क तथा उद्यानहरूको स्थापना र संचालन व्यवस्थापनको प्रक्रिया अगाडि बढाईनेछ ।
११. भिष्मामा रहेको बुद्ध स्तूपालाई बुद्ध सर्किटको रूपमा, विन्दवासीनीमा रहेको विन्दवासीनी मन्दिरलाई हिन्दु सर्किटको रूपमा, घडिअर्वा पोखरीलाई अन्तराष्ट्रिय स्तरको पर्यटन स्थलको रूपमा, घण्टाघर स्थित जमिनमा अन्तराष्ट्रिय स्तरको पार्क र सभागृह बनाउने तथा त्यस्तै अन्य धार्मिक र पर्यटकीय स्थानहरूको गुरुयोजना बनाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

वित्तिय विकास नीति

१. महानगरले राजस्व सुधार कार्ययोजना (Revenue Improvement Action Plan) तयार गरी लागू गरिनेछ ।
२. नगरको प्रमुख आयश्रोतका रूपमा रहेको एकिकृत सम्पत्तिकर सम्बन्धी रणनीतिक कार्ययोजनाहरू तयार गरी कर असुली कार्यलाई विशेष महत्वका साथ लागू गरिनेछ ।
३. वीरगञ्ज महानगरपालिकाको राजश्व प्रशासन क्षेत्रको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्दै लगिनेछ, करदाता सहयोगी डेस्कलाई प्रभावकारी बनाउदै करदातामैत्री प्रशासनको विकास गरी वार्षिक कार्ययोजनाका आधारमा राजश्व असुली कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ । e-Banking System मार्फत कर असुली कार्यलाई थप प्रभावकारी रूपमा लागू गर्दै लगिनेछ ।

४. एकिकृत सम्पत्ति कर, घरजग्गा कर (बाँकी बक्यौता सहित) र नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने शुल्क तिरेको रसिद प्रमाण संलग्न नभए सम्म नक्सापास सम्पन्न प्रमाण-पत्र, चार किल्ला प्रमाणित, नाता प्रमाणित, घरजग्गा नामसारी, घरबाटो प्रमाणित, करचुक्ता सिफारिस, योजना सम्भौता र रकम भुक्तानी जस्ता कुनै पनि कार्य नगर्ने नीतिलाई कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
५. “स्थानीय कर स्थानीय विकासको लागि नगरको सेवा तपाईं करदाताको लागि” भन्ने मूल सोच राखी कर सङ्कलन र करदाता वृद्धि कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइनेछ । यसका लागि करदाता सचेतना कार्यक्रम, सूचना सम्प्रेषण र नागरिकको दायित्व तथा कर्तव्यको विषयमा जानकारी अभिवृद्धि गर्न विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
६. सवारी पार्किङ्ग शुल्क संकलन कार्यलाई सरोकारवालाहरूको सहमति र सहयोगमा प्रभावकारी ढङ्गले लागू गरिनेछ ।
७. केबुल सञ्चालकहरूसँग समन्वय गरी प्रत्येक केबुल सञ्चालकबाट ग्राहक संख्याको आधारमा मासिक रूपमा मनोरञ्जन कर असूल गर्ने कार्य यसै आर्थिक वर्ष देखि थालनी गरिने छ ।
८. सिनेमाहलहरूसँग वार्षिक रूपमा मनोरञ्जन कर लिइनेछ । महोत्सव, रमाईलो मेला व्यापार मेला सञ्चालन भई उक्त मेलामा टिकटबाट विभिन्न खेल प्रदर्शन तथा संचालन भएमा तोकिए बमोजिम मनोरञ्जन कर असुल गरिनेछ ।
९. नगर क्षेत्रमा अन्तर्राष्ट्रिय, राष्ट्रिय एवं स्थानीय स्तरका गैर-सरकारी संस्थाहरूले कुनैपनि किसिमको कार्यक्रम (व्यवसाय) सञ्चालन गर्दा नगरपालिकासँग अनिवार्य रूपमा आवद्धता भई सोको व्यवसायिक प्रमाण-पत्र लिनुपर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । त्यस्तो प्रमाणपत्र हरेक वर्ष नियमानुसार नविकरण भएको हुनुपर्नेछ ।
१०. नगरक्षेत्रका विभिन्न उद्योग, व्यवसायीहरूले बुझाएको करको आधारमा ठूला, मझौला र साना करदाता छुट्याई प्रत्येक आर्थिक वर्षमा करदाता सम्मान कार्यक्रम गरिनेछ ।
११. एकीकृत सम्पत्तिकर/व्यवसायकर एवं बहालकरका सम्पूर्ण व्यवसायी/घरधनीहरूलाई करको दायरा भित्र ल्याउन महानगरपालिकाले आवश्यक पहल गरि व्यवसायीहरूको छाता संगठन एवं सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय गरि असूली प्रकृत्यालाई तिव्र रूपमा अगाडी बढाईनेछ ।
१२. व्यवसायकर/बहालकर लगायतका करदाताहरूको अभिलेख अध्यावधिक गर्दै बहालकरको सन्दर्भमा आन्तरिक राजश्व कार्यालयबाट असूल हुदै आएको बहाल रकमको वार्षिक १० प्रतिशत र महानगरपालिकाबाट असूली हुदै आएको वार्षिक २ प्रतिशत गरि जम्मा १२ प्रतिशत बहालकर आगामी आर्थिक वर्ष देखि सम्बन्धित वडा कार्यालयबाटै असूली कार्यको थालनी गरिनेछ ।
१३. स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन, २०७४ निर्देश गरे बमोजिम २०७५ साल साउन १ गते देखि एकीकृत सम्पत्तिकर अनिवार्य रूपले सम्पूर्ण वडाहरूमा लागू गरि कर असूली कम्प्युटरीकृत माध्यमबाट सम्पादन गर्ने गरी महानगरपालिका र वडा कार्यालय बिच इन्टरनेट सञ्जाल विस्तार गरिनेछ ।
१४. ३ पाङ्गे ई-रिक्साहरूको सिफारिस एवं नविकरण दस्तुर असूल गर्ने र ई-रिक्सा सवारीको उपभोक्तालाई सहज एवं सरल ढंगले सेवा उपलब्ध गराउन हाल सम्म कायम हुन नसकेको नयां दररेट कायम गर्ने साथैरुट र संकेत स्पष्ट हुने गरि सेवा सन्चालन गर्ने नीति लिईनेछ ।
१५. घण्टाघर देखि उत्तर यस कार्यालयको स्वामित्वमा रहेको जग्गामा व्यवसाय गर्दै आएका तरकारी, फलफुलका थोक व्यापार, खुद्रा व्यपार र फुटपाथमा रहेका व्यापारीहरूको लागि उचित स्थानको खोजि गरि व्यापार व्यवसायको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

१६. वीरगन्ज महानगरपालिका क्षेत्रबाट आयात हुने ठुला/साना मालवाहक गाडीका थोक विक्रेताहरु संग वातावरण एवं सडक मरमत सुधार शुल्क असूली कार्य यसै आ.व. देखि सुरु गरिनेछ ।
१७. महानगरपालिका क्षेत्रभित्र प्रयोग विहिन भई खालि रहेका जुनसुकै प्रकृतिका जग्गाहरुमा असूल गर्दै आएको करका दरलाई दोब्बर बनाई कर असूली गर्ने नीतिलाई अविलम्बन गरिनेछ ।
१८. स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन, २०७४ ले दिएको अधिकार बमोजिम सवारी चालक अनुमति पत्रको इजाजत दस्तुर, हवाईजहाज चालक अनुमति पत्रको ईजाजत दस्तुर, सवारी जांचपास दस्तुर एवं सोको नविकरण दस्तुर समेत नगरपालिका वाटै असूल गरिनेछ ।
१९. विभिन्न उद्योग प्रतिष्ठानहरुले नेपाली कामदारहरुलाई कम्तीमा ८० प्रतिशत सहभागी गराएको खण्डमा सहूलियत सरह एकिकृत सम्पती कर (IPT) मा छुटको व्यवस्था गरिनेछ ।
२०. नयाँ उद्योग धन्दा, महल (Mall) तथा पब्लिक बिल्डिङ्ग, अस्पताल, विद्यालय स्थापना गर्नका लागि प्रोत्साहन दिने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
२१. नेपाल विद्युत प्राधिकरणले महानगरक्षेत्र भित्र गाडिएको पोल, ट्रान्सफर्मर तार आदि राखे वापत कर निर्धारण गरी कर अशुल गर्ने नीति लिईनेछ ।

संस्थागत विकास, समन्वय तथा सुशासन नीति

१. वीरगन्ज महानगरपालिको उपलब्ध स्रोत साधनको परिचालन तथा आर्थिक कारोवारलाई पारदर्शी र जवाफदेही बनाईनेछ ।
२. कर प्रशासनलाई चुस्त, पारदर्शी र प्रविधि मैत्री बनाउँदै राजश्वका नयाँ क्षेत्रको पहिचान र करको दायरा विस्तार गरी आन्तरिक आय बृद्धि मार्फत नगरपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउँदै लगिनेछ । घरदैलोबाट सेवालिन गरी हरेक वडाबाट अनलाईन सेवा संचालन गरिदै लगिनेछ ।
३. विश्वसनीय र गुणस्तरयुक्त लेखापद्धति र लेखा परीक्षणको माध्यमबाट वित्तीय सुशासन कायम गर्न विशेष जोड दिईनेछ । लेखा परीक्षणले औल्याएका प्राप्त सुभावहरुको कार्यान्वयन गर्दै औल्याईएका बेरुजु तत्काल कडाईका साथ फछ्यौट गर्दै लगिनेछ ।
४. वीरगंज महानगरपालिकाको सूचना केन्द्रलाई सुदृढ र प्रभावकारी बनाईनेछ साथै सूचना र पारदर्शितालाई सुनिश्चित गर्दै कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवा र कार्यलाई जिम्मेवारी र जवाफदेही बनाईनेछ ।
५. महानगरपालिकाको सूचना केन्द्रलाई स्तरोन्नती गरी सबै किसिमका वस्तुगत तथ्याङ्क एकिकृत रुपमा अद्यावधिक तथा उपयोग गर्न एकिकृत तथ्याङ्क प्रणाली विकास गरी लागु गरिनेछ । महानगरपालिकाको वेबसाईट अद्यावधिक गरी नगरपालिकाको वस्तुगत तथ्याङ्क लगायतका सबै सूचनाहरु सरोकारवालाहरुमासम्प्रेषणको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
६. सार्वजनिक स्थान, सडक, बाटो, पेटी, बसपार्क जस्ता स्थलहरुमा फोहोर फाल्ने र सडक, पेटी र सार्वजनिक स्थलहरुमा फोहोर गर्नेलाई कडाईका साथ नियन्त्रण गर्ने। यस्तो कार्य गर्नेलाई कानुन अनुसार दण्डीत गरिनेछ ।
७. विकास निर्माणको कार्यलाई तोकिएको समयमा निर्धारित मापदण्ड र गुणस्तर बमोजिम सम्पन्न गर्न प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको प्रबन्ध गरिनेछ ।
८. वीरगन्ज महानगरपालिकामा संचालनमा रहेका संचार माध्यमलाई प्रभावकारीताको आधारमा पारदर्शी रुपमा सूचना उपलब्ध गराईने छ । सूचना दिदा लक्षित समुह सम्म संचारमाध्यमको पहुँच छ की छैन ? त्यसको आधारमा मात्र सूचना उपलब्ध गराईनेछ ।

९. कर तथा शुल्क उठाउने प्रयोजनका लागि गुणस्तरीय र सरल, सहज ढङ्गले कार्यसम्पादन गर्न करदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै नियम अनुसार राख्नुपर्ने अभिलेखको समेत व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१०. वीरगंज महानगरपालिका भित्र कार्यरत रहेका राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरूका लागि डेक्स स्थापना गरि सामाजिक परिवर्तनको अभियानमा परिचालन गर्न एकद्वार प्रणाली लागु गरिने छ ।
११. आन्तरिक राजश्व कार्यालय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, यातायात व्यवस्था कार्यालय, नापी कार्यालय, उद्योग वाणिज्य संघ, कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय लगायतका कार्यालयहरूसँग समन्वय गरी कर असुलीलाई अभि प्रभावकारी बनाइनेछ ।
१२. कार्यालयको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरी कार्यसम्पादन स्तर उच्च बनाउन कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । कर्मचारीहरूलाई विषयगत क्षेत्रको तालिम दिइने तथा कार्य सम्पादनस्तर र नतिजाका आधारमा कर्मचारीहरूको मूल्याङ्कन गरी पुरस्कृत र दण्ड गर्ने प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
१३. महानगरपालिकाबाट सम्पादन हुने कामलाई सरल छिटो छरितो र जनमुखी बनाउने कार्यमा महाशाखा प्रमुखहरूलाई बढी जिम्मेवार बनाईनेछ ।
१४. महानगरपालिकाको प्रशासन व्यवस्था, सांगठनिक संरचना र संस्थागत व्यवस्थालाई भरपर्दो विश्वासिलो र प्रभावकारी बनाई कार्यालयबाट सम्पादित काममा जवाफदेहिता र पारदर्शीता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
१५. महानगरपालिकालाई राजश्व सम्बन्धी परामर्श दिन राजश्व परामर्श समिति गठन गरी सार्वजनिक निजी क्षेत्र साभेदारी प्रणालीलाई प्रोत्साहन र व्यवस्थित गर्न गठित सार्वजनिक निजी क्षेत्र साभेदारी प्रवर्द्धन समितिलाई प्रभावकारी ढङ्गले सञ्चालन गरिनेछ ।
१६. महानगरको कर्मचारी अभिलेख व्यवस्थापनका निमित्त स्थानीय तह कर्मचारी सूचना प्रणाली (LGPIS)कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
१७. कम्प्युटरीकृत प्रणाली अबलम्बन गर्दै प्रशासनिक प्रणाली र सेवालालाई पारदर्शी, जवाफदेही र उत्तरदायी बनाउदै लगिनेछ ।
१८. नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता तथा औचित्यका आधारमा आपूर्ति तथा खरिद व्यवस्थापन गर्ने, खरिद योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने र जिन्सी निरीक्षण समिति गठन गरी प्राप्त प्रतिवेदन अनुसार जिन्सी व्यवस्थापन गरिनेछ । विकास योजना तथा कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न विस्तृत कार्ययोजना तयार गरी सोको आधारमा योजनाको कार्यान्वयन, अनुगमन तथा निरीक्षण गरिनेछ ।
१९. कर्मचारीहरूले खाईपाई आएको सुविधाहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ । पोशाक भत्ता उपलब्ध गराई अनिवार्य रूपमा तोकिएको पोशाक लगाउने व्यवस्थालाई कडाईका साथ लागु गरिनेछ ।
२०. नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा र सुविधाका सम्बन्धमा नागरिक वडापत्रलाई अद्यावधिक र व्यवस्थित गर्दै सेवा प्रवाह सरल र सहज बनाईनेछ । प्राप्त जनगुनासो उजुरी सुनी त्यसको समाधानका लागि नोडल अधिकृतको व्यवस्था गरिनेछ । साथै सु-शासन व्यवस्थापन समितिलाई क्रियाशील बनाईनेछ ।

२१. नगरक्षेत्रमा विद्युत, सरसफाई तथा अन्य जोखिमयुक्त काममा संलग्न कर्मचारीहरूलाई कार्य अवस्थालाई दृष्टिगत गरि जोखिम न्यूनीकरण गर्न एउटा छुट्टै कोषको स्थापना गरिनेछ । जोखिम न्यूनीकरणसँग सम्बन्धित उपकरण तथा कार्यालयको कामको सिलसिलामा आइपर्ने आकस्मिक जोखिमको दायित्व यसै कोष मार्फत व्यवस्थापन गरिनेछ ।
२२. वीरगञ्ज महानगरपालिकाको संगठन संरचना वमोजिम प्रत्येक कर्मचारीले गर्नु पर्ने कार्यका आधारमा कार्य विवरण (Job Description) उपलब्ध गराई सो वमोजिम काम गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
२३. आधुनिक सूचना प्रविधिको उपयोग मार्फत विद्युतीय सुशासन (E-Government) को अवधारणालाई सार्थक रूप दिन सेवा प्रवाह तथा संस्थागत कार्य सम्पादनमा यसै आ.व. देखि आवश्यक संस्थागत, प्रक्रियागत र व्यवस्थापकीय सुधारको लागि थप प्रयास गरिनेछ ।
२४. महानगरपालिकाका सबै किसिमका वस्तुगत तथ्याङ्क एकिकृत रूपमा अद्यावधिक तथा उपयोग गर्न एकिकृत तथ्याङ्क प्रणाली विकास गरी लागु गरिनेछ । महानगरपालिकाको वेबसाईट अद्यावधिक गरी नगरपालिकाको वस्तुगत तथ्याङ्क लगायतका सबै सूचनाहरू सरोकारवालाहरूमासम्प्रेषणको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२५. महानगरलाई अत्याधुनिक प्रविधियुक्त स्मार्ट सिटीको रूपमा विकास गराउदै संचार र इन्टरनेटको उपयोगलाई सघन र सर्वसुलभ बनाउन सरोकारवाला निकायसँग सहकार्य गरिने छ । डिजिटलाईजेसनलाई बढवा दिदै स्मार्ट कार्ड मार्फत भुक्तानीलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
२६. सार्वजनिक स्थलमा निशुल्क इन्टरनेट, सिसि टिभी क्यामरा जडान गरि शहरको सुरक्षा निगरानीको प्रबन्ध मिलाउदै महानगरपालिकालाई आईटी हब (IT Hub) को रूपमा विकसित गर्दै लगिने छ ।
२७. वीरगञ्ज महानगरपालिकाको निशान (प्रतीक) चिन्ह निर्माण गर्न र नगर गीत श्रृजना गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२८. महानगरपालिकाको राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय नगरहरूसँग भगिनी सम्बन्ध विस्तार र सुदृढिकरणका लागि विशेष संयन्त्रको विकास गरी संस्थागत गर्दै लगिनेछ । यस कार्यमा महानगरको पहिचान र हितलाई उच्च प्राथमिकतामा राखिनेछ । राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संबन्ध विस्तार कार्यक्रमका लागि सदस्यता शुल्क लगायतका आवश्यक खर्चको व्यवस्थापन गरी अन्तर्राष्ट्रिय सहरी सञ्जालहरूको सदस्यता ग्रहण गर्ने प्रकृत्यालाई अगाडी बढाईने छ ।
२९. महानगरीय दीर्घकालिन महत्वका ठूला आयोजनाहरूको पहिचान गरि त्यस्ता क्षेत्रमा लगानी गर्न दातृ निकाय तथा विकास साभेदारहरूसँग आवश्यक समन्वय र सम्बन्ध विस्तारगरी आयोजना कार्यान्वयनको पहल गरिनेछ ।
३०. महानगरको संवेदनशील शाखाहरूमाकार्यरत कर्मचारीहरूको लागि विषेश विमाको व्यवस्था गरिनेछ ।
३१. महानगरपालिकाको क्षेत्रफल ज्यादै फराकिलो भएको र हाल भएको जनशक्तिबाट कार्यसम्पादन गर्न नसकिने भएकोले महानगरपालिकालाई चाहिने जनशक्ति (प्राविधिक) पदपूर्ति गरिनेछ । साथैकार्यालयबाट टाढा रहेका वडाहरूमा आवतजावतका निम्ती बिजुली मिस्त्री तथा कुल्लीहरूको लागि सवारीसाधन तथा साईकलको व्यवस्था गरिनेछ ।

३२. महानगरमा सञ्चालन गरिने विकासका कार्यक्रममा सार्वजनिक निजी साभेदारीलाई प्रोत्साहित गर्न तत्सम्बन्धी छुट्टै नीतिगत र कानुनी व्यवस्था गरिनेछ । यसैवर्षदेखि त्यस्ता कार्यक्रमको थालनी गरिनेछ ।
३३. महानगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेको पुरानो वसपार्कको जग्गामा सपिड महल निर्माण गर्न नीजि क्षेत्रसँग सहकार्य गरी आवश्यक प्रकृया अगाडी वढाईने छ ।
३४. सार्वजनिक ठाउँहरूमा राखिएका निर्माण सामग्री तथा अवरोध पुऱ्याउने खालका अन्य सामग्रीहरू नगरपालिकाको स्वीकृति बिना राखेको पाइएमा कारवाही गरिनेछ ।
३५. सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणका माध्यमबाट सुशासन, पारदर्शीता र जवाफदेहता सुनिश्चित गर्दै नगरपालिकाबाट सञ्चालित सबै योजना तथा कार्यक्रमहरूमा गुणस्तरीयता कायम गरिनेछ । सार्वजनिक सुनुवाईको लागि एफएम रेडियोहरूसँग सहकार्य गरिनेछ ।
३६. नक्सा शाखामा सलग्न कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धिको लागि आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
३७. नगरक्षेत्रभित्र सञ्चालन गरिने जग्गा विकास (संयुक्त आवास, सामूहिक आवास र घडेरी विकास) गर्ने **Developers** हरुले नगरको मापदण्डको बमोजिमको न्यूनतम पूर्वाधार जस्तै सडक, नाला बिजुलीको पोल आदि अनिवार्य रुपले स्थलगत रेखाडकन गरी पेश गर्नु पर्नेछ । र सोको प्राविधिक प्रतिवेदन पश्चात पूर्व स्वीकृती लिई जग्गा बेच बिखन गर्न पाइनेछ ।
३८. तोकिएको दस्तुर बुझाई आवद्धता प्रमाण-पत्र लिएका इन्जिनियरहरूले मापदण्ड अनुसार बनाएको नक्शा यस कार्यालयले स्वीकृत गर्ने र भवन निर्माणको क्रममा निर्माण सम्पन्न नभएसम्म नियम अनुसार भए नभएको सुपरिवेक्षण गरी नगरपालिकालाई प्रतिवेदन दिने काम नक्शा तयार गर्ने इन्जिनियर तथा संस्था पक्षको हुनेछ । सो काम बापतको अतिरिक्त रकम सरोकारवाला सेवाग्राहीसँग प्रति स्क्वायर अधिकतम रू.५/- सम्म लिन सक्नेछ । उक्त कामको सुपरिवेक्षण र मूल्याङ्कन नगरपालिकाको तर्फबाट हुनेछ ।
३९. राष्ट्रिय भवन संहिता २०७२ लाई प्रभावकारी रूपले कार्यान्वयन गर्न इन्जिनियर, डिप्लोमा इन्जिनियर, कन्सलटेन्ट तथा निर्माण कार्यमा प्रत्यक्ष संलग्न रहने दक्ष कामदारहरूलाई आवश्यक तालिम दिई प्रमाणपत्र दिने र प्रमाणपत्र प्राप्त कामदारहरूबाट मात्र निर्माण कार्य गराउन पाउने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
४०. नगरक्षेत्रभित्र निर्माण हुने भौतिक संरचनाहरूलाई भूकम्प प्रतिरोधी बनाई भुकम्पीय जोखिम न्यूनीकरण गर्न राष्ट्रिय भवन संहिता (**National Building code**) २०७२ को पूर्ण पालना गरी घर नक्सापास गर्ने प्रक्रियालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४१. बस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभुत निर्माण मापदण्ड २०७२ मा आधारित यस कार्यालयबाट तयार पारिएको भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड स्वीकृत भई सकेकोले सो मापदण्डलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४२. वीरगंज नगर क्षेत्रमा निर्माण गरिने आवासयीय, व्यापारिक, व्यवसायिक, स्वास्थ्य संस्था, शैक्षिक संस्था लगायत सबै प्रकारका भवनहरूको नक्सापास प्रक्रियामा भवन निर्माण मापदण्ड र भवन आचारसंहिताको पूर्ण पालना गराउदै अनुगमन तथा मुल्यांकन सम्बन्धी संस्थागत प्रबन्ध मिलाइनेछ । साथै त्यस्ता भवनहरूको लागि नक्सा पास दस्तुरमा छुटको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

४३. विगत वर्षहरूमा नक्सापास गराई हालसम्म पनि घर निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र नलिएका घरधनीहरूको मापदण्ड प्राविधिकबाट प्रमाणित गराई नक्सा पास गर्दा लागेको लागतको ७५% जरिवाना सहित घर निर्माण सम्पन्न प्रमाण-पत्र दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
४४. साबिककै मापदण्ड अनुसार घर निर्माण भएका तर नक्सापास नगरिएका घरहरू समेतलाई प्राविधिकबाट मापदण्ड प्रमाणित गराई नक्सा पास गर्दा मिति को कार्यपालिकाको निर्णय संख्या बमोजिम यस आ.व. सम्मको लागि छुट दिइनेछ ।
४५. नक्सा पास सम्बन्धी व्यवस्थालाई निरन्तरता दिनको साथै नगरपालिका घोषणा पूर्व बनेका घरहरूको अभिलेख राखी मापदण्ड पुगेका वा नपुगेका सम्पूर्ण घरहरूको अभिलेखीकरण गरी प्रमाणपत्र दिइनेछ । त्यस्तो प्रमाणपत्र दिँदा नक्सा पास गर्दा लाग्ने दस्तुर नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्नेछ ।
४६. पार्किङ्गलाई व्यवस्थित गर्न ठूला व्यापारिक भवन, मल, बैंक, वित्तीय संस्थाहरू स्वयमले अनिवार्य पार्किङ्गको व्यवस्था सहितको निर्माण गर्न पाउने नीति लिईने छ ।

मभौला शहर एकिकृत शहरी वातावरणीय सुधार आयोजना तथा क्षेत्रीय शहरी विकास आयोजना तर्फ

एशियाली विकास बैंक, नेपाल सरकार तथा वीरगंज महानगरपालिकाको संयुक्त लगानीमा संचालित मभौला शहर एकिकृत शहरी वातावरणीय सुधार आयोजनाबाट 1st Package STIUEIP/W/BRJ/ICB-01 अन्तर्गत(Drainage/Sewerage/ Road/ WWTP)हालसम्म ८५% भौतिक निर्माण कार्य सम्पन्न भई सकेको छ भने 2nd Package STIUEIP/ W/BRJ/ICB-02 अन्तर्गत(Solid Waste Management Land Fill Site)तर्फ २६% भौतिक निर्माण काम सम्पन्न भई सकेको छ ।

आर्थिक वर्ष ०७४/०७५ मा निम्न कार्यहरू संचालनमा रहेको छ ।

१. 1stPackage(STIUEIP/W/BRJ/ICB-01)Drainage/Sewerage/Road/WWTP को निर्माण कार्य अन्तरगत भूमीगत नाला (Underground Drain) को कार्य सम्पन्न भईसकेको र Road reinstatementसडक जिर्णोद्वारको कार्य केही स्थानहरू पदम रोड , हुलाकी सडकतथा अन्य केही स्थानहरूमा water supplyबाट भएको चुहावट (Leakage) नियन्त्रण गर्न नसकिएकोले चुहावटलाई नियन्त्रण गरी सडक जिर्णोद्वारको कार्य यसै आर्थिक वर्षमा सम्पन्न गरिने छ ।
- २.(क) नगर क्षेत्रको श्रीपुर, ढांगरटोल, रानीघाट, आदर्शनगर लगायतका क्षेत्रहरूको घरबाट निस्किएको फोहोर पानीलाई वडा नं. १ छपकैयामा रहेको फोहोर पानी प्रशोधन केन्द्रसम्म पुऱ्याउन ७.६१ कि.मी. Sewerage Line निर्माण गर्नु पर्नेमा करिब ३ कि.मि. निर्माण गरिएको छ भने Sewerage Line Under Ground Pipe ओछ्याउने क्रममा नेपाल खानेपानी संस्थान, वीरगंजबाट वितरण भएका खानेपानीका पाईपलाईनहरू ज्यादै जिर्ण अवस्थामा रहेको देखिन आएकोले उक्त स्थानहरूमा नयाँ खानेपानीको लाईनहरू ओछ्याउनु पर्ने अवस्था देखिन आएको सन्दर्भमा उक्त कार्यको लागि यस आयोजनामा रकम विनियोजन नभएको हुनाले थप व्यय भार पर्न जाने भएकोले नपुग रकम महानगरपालिका मार्फत Project Coordination Office (PCO)/ADB सँग रकम मांग गरी पठाई सकिएको सो

रकम प्राप्त हुनासाथ नेपाल खानेपानी संस्थान वीरगंजसंग समन्वय गरी द्रुत गतिमा कार्य अगाडि बढाईने छ ।

- २(ख) Sewerage Pipe Line हरु ओछ्याउने क्रममा श्रीपुर, ढांगर टोल, रानीघाट, आदर्शनगर लगायतका क्षेत्रहरुमा Sewerage Pipe Lineहरु ओछ्याउन करिब ४ देखि ५ मिटरसम्मको गहिराईमा पाईपलाईनहरु ओछ्याउनु पर्ने भएको हुनाले पाईप ओछ्याउने क्रममा केही स्थानहरुमा बाटोहरु निकै साँघुरो भएको र घरको जग (Foundation) हरु ३, ४ फिट मात्र रहेको हुनाले घरहरुको Foundationभत्किन गई दुर्घटना हुने प्रवल सम्भावना भएको हुँदा आयोजना निर्देशकज्यू र Project Coordinatin Office अन्तर्गत रहेको PMSC सहितको विज्ञ टोलीबाट स्थलगत निरिक्षण गरी निरिक्षणपछि पश्चात Sewerelineओछ्याउने अन्य बैकल्पिक उपाय खोजी समस्या समाधान गर्ने निर्देशन भए बमोजिम सोही अनुसार कार्यलाई अगाडि बढाईने छ ।
३. मझौला शहर एकिकृत शहरी वातावरणीय सुधार आयाजना अन्तर्गत 1st Package 26 Nov 2017 मा Consultant Contractor को म्याद सकिएको, 2nd Package को म्याद 31 March 2018 मा सकिने भएको हुँदा Consultantविशेषज्ञबाट (VO-04manpower restructuring) गरीपेश हुन आए अनुसार1st Package अन्तर्गत बाकी रहेका साना तिना निर्माण कार्यहरु 2ndPackageअन्तर्गत 31 March 2018 सम्म Super vision गराउने गरी ManMonth Restructure गरी स्वीकृत बजेटको परिधि भित्र रहि स्वीकृत रकम नबढने गरी 1st Package अन्तर्गत रहेका साना निर्माण कार्यको Super visionकार्य अधिकारिकConsultant विशेषज्ञ बाट गराइने छ ।
४. मिति २०७०/११/२१ माTDFसंग भएको ऋण सम्झौता बमोजिम बुँदा नं. २.१७ मा Variation १०% गर्न सकिने प्रावधान रहेकोमा दातृ संस्था (ADB) बाट जारी गरिएको खरिद निर्देशिका (Procurement Guidelines) बमोजिम Variationको प्रावधान रहेकोले फरक पर्न गएको थप Variationको लागी TDFसंग पुनः ऋण सम्झौताको लागी प्रक्रिया अघि बढाईने छ ।
५. Consultant SMEC International Pty. Ltd./BDA/BCE/CEMATका सामाजिक विकास Expert को Supervisionमा प्रस्तावनाहरु तयार गरी सकिएकोमा सामाजिक विकास कार्यक्रम अन्तर्गत प्रभावित क्षेत्रका वासिन्दाहरुलाई Excavator Driving Training, Light Vehicle Driving Trainingतुरुन्तै संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाई सकिएको छ ।
६. वीरगंज महानगरपालिका क्षेत्र भित्र घर निर्माण गर्नको लागी नक्सा पास/नक्सा नियमित/ घर निर्माण गर्न ईजाजत पत्र/सम्पन्नताको प्रमाण पत्र लिन आउनेहरुलाई सुरुमै वीरगंज महानगरपालिका, एशियाली विकास बैंक/नेपाल सरकारको संयुक्त सहयोगमा संचालित मझौला शहर एकिकृत शहरी वातावरणीय सुधार आयोजनाबाट घरको फोहोर घर भित्र नै तह लगाई जैविक मल बनाई स्वच्छ, स्वस्थ हुने जनचेतना बढाउने वातावरण बनाउन Subsidy दरमा प्राप्त भएको Compost Bin-1 थान , Dust Bin-2 थान (रातो+हरिया) अनिवार्य रुपमा सम्बन्धित घर धनीहरुलाई प्रोत्साहित गर्ने उद्देश्यले खरिद गरी घरधनीहरुलाई सहभागिता गराई वातावरण सुधार गर्ने कार्य तर्फ प्रेरित गरी फोहोरमैला न्यूनिकरण गर्ने कार्य अघि बढाईने छ ।

आ.व. ०७४/०७५ मा गरिने कार्यहरु

१. बारा जिल्ला अन्तर्गत ईटियाही वाडा नं. ७ र विश्रामपुर वडा नं. ९ स्थित वीरगंज महानगरपालिकाले खरिद गरेको १५ विगहा १७ कठ्ठा जग्गामा निर्माण कार्य प्रारम्भ भइ

आर्थिक वर्ष ०७४/०७५ मा फोहोर मैला व्यवस्थापन तथा Composting को निर्माण कार्यको लागि महानगरपालिकाबाट बुझाउने पर्ने पारस्परिक रकम (Matching Fund) निर्माण व्यवसायीलाई समयमा उपलब्ध गराउन नसकिएको हुँदा निर्माण कार्य ढिला हुन गएकोले Consultant विशेषज्ञले सिफारिस गरे अनुसार केही समय थप गरेर भए पनि यस आर्थिक वर्षमा नै निर्माण कार्य सम्पन्न गरिने छ ।

२. वीरगंज वडा नं. १ छपकैया स्थित फोहोर पानी प्रशोधन केन्द्रको पूर्व तर्फ Trapezoidal ढाँचामा PCC नाला निर्माण तथा छेउछाउमा जग्गाधनीहरूलाई Counseling गरी Service Road निर्माणको कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
३. वडा नं. १ अन्तर्गत Sewerage Treatment Plant मा फोहोर पानी प्रशोधन गर्न नाला निर्माण गर्ने क्रममा छेउछाउमा व्यक्तिगत जग्गाधनीहरूको समेत जग्गाहरू प्रयोग गरी निर्माण काम गर्नु पर्ने हुन्छ । सम्बन्धित जग्गाधनीहरूलाई हालसम्म बालीको क्षतिपूर्ति नदिएको हुँदा जग्गाधनीहरूबाट बालीको क्षतिपूर्ति मांग भएकोले नियमानुसार क्षतिपूर्ति वितरण गरिनेछ ।
४. मझौला शहर एकिकृत शहरी वातावरणीय सुधार आयोजनाको कामलाई निर्धारित समयमा सम्पन्न गर्न आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई उपलब्ध गराउँदै आएको सुविधालाई बजेटमा व्यवस्था भए अनुसार निरन्तरता दिईने छ ।
- ५.(क) RUDP (Regional Urban Development Project) अन्तर्गत नयाँ भूमिगत नाला, पार्क, सडक, सडक बत्तीको लागी नेपाल सरकार PCO/ADBबाट प्राप्त हुने करिब दुई अर्ब तिरासी करोड Additional Financing (अतिरिक्त प्राप्त लगानी) अनुमोदन गरी सम्झौताको लागी महानगरपालिकाबाट जुटाउनु पर्ने पारस्परिक 7% ले हुन आउने अंश रकम विनियोजन गरी आयोजनाको कार्य अगाडी बढाईने छ ।
- ५.(ख) RUDP (Regional Urban Development Project) संचालन गर्न consultant र contractor को नियुक्ती process मा रहेको, PCO/ADBको concurrence प्राप्त हुनासाथ यसै आर्थिक वर्ष भित्र नियुक्ती गरी contract award Package 3को निर्माण कार्य अगाडि बढाईने छ ।
६. यस आयोजनाबाट बाईपास सडकको पूर्व तर्फ नाला निर्माण गर्ने क्रममा वैष्णोदेवी मन्दिर हुँदै दक्षिण कलभर्ट देखी पूर्व हुँदै भुटनदेवी मन्दिरको चौकसम्म दाँया बाँया व्यक्तिगत जग्गाधनीहरूको जग्गाहरू पर्ने भएको हुनाले जग्गाधनीहरूलाई Counseling, Motivateगरी जग्गाको मुआब्जा नतिर्ने गरी Service Road आयोजनाबाट निर्माण गरिनेछ ।
७. वीरगंज महानगरपालिका वडा नं. १८ त्रिसुल चौक देखि पूर्व तर्फ अगाडि रहेको Canal Road (Approach Road) ढेब Land Fill Siteजाने पुलसम्म सडकको दाँया बाँया यस आयोजनाले बनाएको बाटोमा भविष्यमा उक्तबाटोबाट फोहोरहरू लैजादा स्थानीयको विरोध भई लगानी खेर जाने सम्भावना भएको हुनाले प्राविधिक विशेषज्ञको सिफारिस बमोजिम जग्गाधनीहरूले आ-आफ्नो घर बनाउँदा घर निर्माण कार्यको लागी सडकबाट ६ मिटर Set back छाडी मात्र घर बनाउन ईजाजत दिईने छ ।
८. (क) नेपाल सरकार एशियाली विकास बैंक र वीरगंज महानगरपालिकाको संयुक्त लगानीमा संचालित मझौला शहर एकिकृत शहरी वातावरणीय सुधार आयोजना अन्तर्गत 2nd Package STIUEIP/W/BRJ/ ICB-02 अन्तर्गत(Solid Waste Management Land Fill Site) निर्माण सम्पन्न गरी एक वर्षसम्म DNP (Defect Notification Period) Contractor बाटै संचालन गर्नु पर्ने प्रावधान रहेको हुनाले

DNP Periodसमाप्त भई सकेपछि फोहोरहरुको Primary Collection, Secondary Collection, Composting, Segregation आदि Land Fill Siteभित्र हुने सम्पूर्ण कार्यहरु PPP (Public Private Partnership) Modelमा संचालन गरिनेछ ।

- (ख) Land fill site PPP Modelमा लागु गरी संचालन गर्नको लागि वीरगंज महानगरपालिकाको सरसफाई शाखासंग समन्वय गरि विशेषज्ञहरुको राय, अवलोकन, भ्रमण, परामर्श तथा लागु गर्दा आउने चुनौतिहरुको निराकरण गर्न विज्ञ सहितको Task force गठन गरी प्रतिवेदन तयार गरिने छ ।

आय ब्याय तर्फ

अब, म उपरोक्त नीति तथा कार्यक्रमहरुलाई सफल कार्यान्वयन गर्न आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ का लागि अनुमानित आय-व्यय प्रस्तुत गर्न चाहन्छु । यस आ.व. मा आय तर्फ आन्तरिक आयमा कर,सेवा शुल्क र दस्तुरबाट रु २१ करोड राजस्व बाडफाँडबाट रु ३ करोड जनसहभागिताबाट रु २ करोड र नेपाल सरकारबाट शर्त अनुदानबाट ३ अर्ब ४ करोड ६९ लाख ८९ हजार ४४५ रुपैया समानीकरण अनुदान रु ९० करोड ७ लाख ६२ हजार ५५७ रुपैया र अन्य आय रु ११ लाख एवम गतवर्षको रु १ करोड ४७ लाख ३७ हजार ८३७ रुपैया गरी कुल जम्मा ४ अर्ब २२ करोड २५ लाख ८९ हजार ८३९ रुपैया आय अनुमान गरिएको छ ।

व्यय तर्फ चालु खर्चमा रु १ अर्ब २३ करोड ५९ लाख ६८ हजार, पूजीगत खर्चमा २ अर्ब ९८ करोड ६६ लाख २१ हजार रुपैया विनियोजन गरिएको छ । जुन कुल बजेटको चालु तर्फ २९ दशमलव २७ प्रतिशत, पूजीगत तर्फ ७० दशमलव ७३ प्रतिशत हुन आउँछ ।

विनियोजित बजेटको क्षेत्रगत रुपमा आर्थिक विकासमा रु १ करोड ५२ लाख १९ हजार, सामाजिक विकासमा रु ५४ करोड ९३ लाख ६० हजार, पूर्वाधार विकास क्षेत्र तर्फ रु.२ अर्ब ९४ करोड २१ लाख १२ हजार, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन क्षेत्र तर्फ १ करोड ८५ लाख रुपैया, संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह रु १ करोड ३ लाख ३६ हजार र कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च ६८ करोड ७० लाख ६२ हजार रुपैया रहेको छ ।

योजनाको तर्जुमा जस्तै यसको कार्यान्वयन पनि महत्वपूर्ण पक्ष हो । हामीले तर्जुमा गरेका कतिपय कार्यहरु सम्पादन गर्न हाम्रो सहकार्य, साभेदारी तथा रचनात्मक सहयोगको आवश्यकता पर्दछ । अतः यस अवसरमा वीरगंज महानगरपालिकाको विकासमा प्रभावकारी भूमिका खेल्न सरकारी निकायहरु, निजी क्षेत्र, दातृ निकाय, अन्तर्राष्ट्रिय संघ-संस्थाहरु, विभिन्न सहयोगी मित्र राष्ट्रहरु, गैर सरकारी तथा सहकारी संघ-संस्थाहरु, टोल विकास संस्थाहरु लगायत अन्य सम्पूर्ण सरोकारवालाहरुलाई यसै सभाबाट हार्दिक अनुरोध गर्न चाहन्छौं । प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको पूर्ण विवरण अविलम्ब यस महानगरपालिकाको वेभ पेजमा अपलोड गरिने व्यहोरा निवेदन गर्दै नीति तथा कार्यक्रमको पूर्ण विवरण, नगर विकास योजना तर्जुमाका प्रस्तुत आधार तथा लिइएको नीतिहरुको विस्तारित खाका समेटिएको वार्षिक नगर विकास योजना पुस्तक यथाशिघ्र यहाँहरु समक्ष उपलब्ध गराउने बाचा समेत गर्दछु । नगर सभाको निर्णय समेटिएको उक्त पुस्तक वीरगंज महानगरपालिकाको प्राथमिकताको रुपमा नेपाल सरकारका सम्पूर्ण मन्त्रालय तथा विभागहरु, जिल्ला समन्वय समिति, पर्सा एवम् विकासको क्षेत्रमा क्रियाशील सबै संस्थाहरु तथा सबै विकासका साभेदारहरुका लागि अभिलेखबद्ध रहनेछ भन्ने विश्वास हामीले लिएका छौं ।

वीरगंज महानगरपालिकाद्वारा संचालित वारुणयन्त्रका कर्मचारीहरुले जोखिम व्यहोरेरै यस क्षेत्रलगाएत यस आसपासका क्षेत्रमा सेवा पुराउदै आएको यहाँहरु सबैलाई सर्ववित्तदै छ । सेवा गर्ने क्रममा परवानीपुर स्थित सुपर ग्यास कम्पनीमा लागेको आगो नियन्त्रण गर्ने क्रममा

महानगरपालिका का तीन जवान कर्मचारीको दुखद निधनले हामीलाई मर्माहत बनाएको छ । यस दुखद घडिमा हामी दिवंगत आत्माहरुको चीरशान्तिको कामना गर्दछौं साथै शोक सन्तप्त परिवारजनप्रति महानगरपालिकाको तर्फबाट हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं । साथै यस घटनामा परि घाईते भएका कर्मचारीहरु प्रति सहानुभूती प्रकट गर्दछौं । घाईतेहरुको उपचारको व्यवस्था महानगरपालिकाले मिलाइएको छ भने मृतकका परिवारजनहरुलाई उचित क्षतिपूर्ती दिइने छ । आफ्नो कर्तव्य पालनको शिलशिलामा जोखिमपूर्ण कार्य सम्पादन गर्ने कर्मचारीको उच्च सम्मान गर्दै वहाँहरुको तस्विर कार्यपालिकाको बैठक कक्षमा राख्ने निर्णय गरिएको छ । विस्तृत रुपमा क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम सभाको बन्द सत्रमा पेश भई छलफल पश्चात पारित हुने विश्वास लिएको छु ।

अन्तमा,

वीरगंज महानगर नेपालको सम्बृद्ध शहर बन्ने सबै खाले प्रबल सम्भावनाहरू छन् । जुनसुकै राजनीतिक आस्थाले प्रेरित भए पनि वीरगंजको विकास र सम्बृद्धिका हकमा यो नगरसभामा कोही पक्ष र प्रतिपक्ष छैन । आज यो नगर सभामा साभा संकल्प गरौं, वीरगंजलाई हामी देशकै नमुना र अरुका लागि उदाहरणीय शहर बनाइछ्याड्ने छौं । प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने प्रक्रियामा प्रत्यक्ष तथा परोक्षरुपमा सहयोग पुऱ्याउनुहुने सम्पूर्ण कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, नगर सभा सदस्यज्यूहरू, सल्लाहकारज्यूहरू, राजनीतिज्ञज्यूहरू, नगरवासी दाजुभाइ तथा दिदीवहिनीहरू एवम् कर्मचारी मित्रहरूलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद, जयमधेश ।